

A stressz indukálta falászavar kialakulásának gyakorisága kéttanítási nyelvű gimnáziumba járó diákok között

Kulcsár Olívia, Péter Fruzsina, Polyák Éva

Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs,
Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet, Élelmiszer- és
Táplálkozástudományi Tanszék

Összefoglalás:

Bevezetés: A serdülőkori evészavarok kialakulása a 21. században kiemelkedően magas számot mutat.

Célkitűzés: Vizsgálatunk célja volt meghatározni a 14-19 éves kéttanítási nyelvű gimnáziumba járó serdülők táplálkozási magatartása és az észlelt stressz közötti összefüggéseket, továbbá feltárni a testkép és a falási rohamok kialakulása közötti lehetséges összefüggéseket.

Módszer: A mintavétel módja célirányos, nem véletlenszerű volt, kizárólag egészséges diákok és nem profi sportolók vehettek részt a kutatásban. A vizsgálatához validált kérdőíveket (Testi Attitűdök Teszt, Binge Eating Disorder Screener-7, Észlelt Stressz Kérdőív, Nemzetközi Fizikai Aktivitás Kérdőív), valamint egy általunk összeállított kérdéssort használtunk, amely az antropometriai adatokra és szociodemográfiai adatokra épült. Összesen 109 fő kéttanítási nyelvű gimnáziumba járó, 14-19 éves serdülőt vontunk be a munkához. Leíró statisztikát, független mintás t-próbát, Pearson-féle korrelációt és regressziós analízist alkalmaztunk az adatok elemzéséhez SPSS 25.0 verziójú program segítségével. Az eredményeket akkor tekintettük szignifikánsnak, ha $p \leq 0,05$ volt.

Eredmények: A tanulók 36,70%-át szűrtük ki falászavar rizikójának kockázatával, valamint 27,70%-át kóros testképpel. A testi elégedetlenség összefüggésben áll az evészavarok kialakulásával ($p < 0,001$) és a stressz szinttel egyaránt ($p < 0,001$). Eredményül kaptuk továbbá, hogy a falászavar rizikója minden általunk vizsgált korban jelen van, ezáltal kijelenthető, hogy minden évfolyamban van olyan diák, akinél megjelenik a táplálkozási zavar rizikója.

Következtetés: Kutatásunk során arra az eredményre jutottunk, hogy a diákoknál jelen van a falászavar rizikója, amihez hozzájárul az általuk észlelt stressz is. Szükségesnek tartjuk, hogy a diákok prevenció szempontból megismerjenek különböző stressz megküzdési technikákat, hogy így csökkentsek a stressz indukálta falászavar kialakulásának kockázatát.

Kulcsszavak: falászavar, észlelt stressz testkép, testi attitűd, serdülőkor

The prevalence of stress-induced binge eating disorder among students attending a bilingual secondary school

Summary

Introduction: The prevalence of adolescent eating disorders in the 21st century is outstandingly high.

Objective: The aim of our study was to determine the associations between the eating behaviour and perceived stress of adolescents aged 14-19 years attending a bilingual secondary school, and to explore possible associations between body image and the development of binge eating.

Method: The sampling method was targeted, non-randomised; only healthy students and non-professional athletes were selected to participate. Four validated questionnaires were used (Body Attitude Test, Binge Eating Disorder Screener-7, Perceived Stress Scale, International Physical Activity Questionnaire) and a self made questionnaire based on anthropometric- and sociodemographic data. A total of 109 adolescents, aged 14-19 years, attending a bilingual high school participated in the study. Our results were analysed using SPSS version 25.0, using descriptive statistics, independent sample t-test, regression and Pearson's correlation. Results were considered significant when $p \leq 0.05$.

Results: 36.70% of the students were identified to carry the risk of eating disorder, 27.70% for pathological body image. Body dissatisfaction was associated with both eating disorder risk ($p < 0.001$) and stress level ($p < 0.001$). We found that the risk of eating disorder was present at all ages we studied, thus indicating that there are students at risk of developing eating disorders in all grades.

Discussion: Students are at risk of eating disorders, to which their perceived stress also contributes. It is necessary to familiarise students with different stress coping techniques from a preventive perspective to decrease the risk of stress-induced eating disorders.

Keywords: Binge eating disorder, Psychological distress, Body image, Body attitude, Adolescents

Irodalom:

1. M. L. Kjeldbjerg és L. Clausen, Prevalence of binge-eating disorder among children and adolescents: a systematic review and meta-analysis. *European Child & Adolescent Psychiatry*, **2023** Apr; 32(4): 549-574.
2. P. Szabó, Z. Pető, és F. Túry, Az evészavarok prevalenciája a középiskolás korosztályban 10 év távlatában. *Orvosi Hetilap*, **2010**; 151(15): 603-612.
3. E. Marzilli, L. Cerniglia és S. Cimino, A narrative review of binge eating disorder in adolescence: prevalence, impact, and psychological treatment strategies. *Adolescent Health, Medicine and Therapeutics*, **2018**: 17-30.
4. M. Lieberman, L. Gauvin, W. M. Bukowski, és D. R. White, Interpersonal influence and disordered eating behaviors in adolescent girls. The role of peer modeling, social reinforcement, and body-related teasing. *Eating Behaviors*, **2001**: 215-236.
5. D. Siska, M. Cserép, és B. Szabó, Evési szokások magyar serdülők körében, *Orvosi Hetilap*, **2023**; 164(2): 64-69.
6. D. R. Glasofer, M. Tanofsky-Kraff, K. T. Eddy, S. Z. Yanakovski, et al., Binge Eating in Overweight Treatment-Seeking Adolescents. *Journal of Pediatric Psychology*, **2007**; 32(1): 95-105.
7. M. C. Lim, S. Parsons, A. Goglio, és E. Fox, Anxiety, stress, and binge eating tendencies in adolescence: a prospective approach. *Journal of Eating Disorders*, **2021**; 9(94).
8. OECD, Schoolwork-Related Anxiety, in PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being, OECD Publishing, Párizs, Franciaország, **2017**.
9. J. Jaureguizar, E. Bernaras, P. Bully, és M. Garaigordobil, Perceived parenting and adolescents' adjustment, *Psicologia: Reflexão e Crítica*, **2018**; 31:8.
10. D. R. Topor, S. P. Keane, T. L. Shelton, és S. D. Calkins, Parent involvement and student academic performance: A multiple mediational analysis. *Journal of Prevention & Intervention in the Community*, **2010**; 38(3): 183-197.
11. S. Cohen, és G. M. Williamson, Perceived stress in a probability sample. In Spacapan, S., Oskamp, S. (eds.): *The Social Psychology of Health*, **1988**: 31-67.
12. A. Stauder, és B. Konkoly Thege, Az észlelt stressz kérdőív (PSS) magyar verziójának jellemzői, *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, **2006** (3): 203-216.
13. E. Czeglédi, R. Urbán, és P. Csizmadia, A testkép mérése: a Testi Attitűdök Tesztjének (Body Attitude Test) pszichometriai vizsgálata. *Magyar Pszichológiai Szemle* **2010**; 65(3), 431-461
14. A. Baumann, B. E. Ainsworth, J. F. Sallis, M. Hangströmer, et al., The Descriptive Epidemiology of Sitting A 20-Country Comparison Using the International Physical Activity Questionnaire, *American Journal of Preventive Medicine*, **2011**;41(2): 228-235.
15. B. K. Herman, L. S. Deal, D. B. DiBenedetti, L. Nelson, et al, Development of the 7-Item Binge-Eating Disorder Screener (BEDS-7). Physicians Postgraduate Press, p. 10.4088/PCC.15m01896., **2016**.
16. R. L. Thomas, A. B. Kelly, G. C. Cha, és J. W. Williams, Linking eating and weight control attitudes to relationship, *Journal of Adolescence*, **2017**: 67-73.
17. S. Cella, A. Cipriano, C. Aprea, és P. Cotrofu, Self-Esteem and Binge Eating among Adolescent Boys and Girls: The Role of Body Disinvestment, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, **2021**.